



GÖTEBORGS 8:E  
BAPTISTFÖRSAMLING

## MAKTERNA I MÖRKRET

*Efesierbrevet 6:12 • Predikan G8B 2023-11-19 (Fågelskyrkan) • Johnny Lithell*

### INLEDNING

Så tar vi ytterligare ett steg i vår gemensamma vandring där vi går igenom den sista delen i Efesierbrevets sista kapitel, den del som handlar om det andliga kriget. Som vi ska se i texten är det ett krig som alla kristna är inblandade i. När jag var i tonåren fascinerades jag av det okulta. Som kristen tänkte jag att det andliga kriget handlar om att driva ut demoner och därför läste jag böcker om demoner, om att identifiera geografiska platsers demoniska fästen och om män och kvinnor som haft mycket med sådana saker att göra.

Även om jag inte alls vill förneka att detta är en verklighet, även om det undervisas mycket i de här frågorna som är påhitt som inte har den minsta grund i Bibeln, så vill jag ändå med bestämdhet säga att demonutdrivningar och annat *inte* är vad det andliga kriget först och främst handlar om. Vad djävulen och hans armé av fallna änglar outtröttligt arbetar för är att föra varje människa in i ett tillstånd av synd och förtvivlan. Aposteln Paulus säger i Romarbrevet 6:23 att ”syndens lön är döden”, vilket är Satans mål i allt han företar sig i sin strid mot mänskligheten. Synden har verkliga och fruktansvärda konsekvenser. Den skapar misstro och misstänksamhet mellan bröder och systrar i Kristus. Den degraderar, förvirrar, förfular och förgör. Den är ett gift vars verkan fortsätter i all evighet.

När vi talar om det andliga kriget talar vi alltså om ett krig på liv och död, och den som går segrande ur striden får träda in i fullkomlig salighet i evig gemenskap med Gud och hans friköpta folk. Den som går under i striden förblir en del av Satans infernaliska välde och kommer att bindas och kastas ut i mörkret utanför där man ska gråta och skära tänder.

Därför gör vi klokt i att rusta oss för striden. Paulus säger i den elfte versen att vi ska ta på oss hela Guds vapenrustning så att vi kan stå emot djävulens listiga angrepp. I den förra predikan ägnade vi lång tid åt att bara fundera på olika strategier djävulen använder för att få oss att falla och förbli i ett tillstånd av synd. Idag ska vi titta på den tolfte versen och fundera närmare på vem texten säger att vår motståndare är, vilket återigen landar i en uppmaning i den trettonde versen att vi ska ta på oss hela Guds vapenrustning så att vi kan stå emot på den onda dagen. Utan vår rustning har vi inte en chans.

Om du sitter här idag och inte vet om du är kristen, eller om du är lite klädsamt kristen, så där så att det inte får några egentliga konsekvenser i ditt liv, så kan jag förstå om du tycker att det här låter helt befängt. Men jag menar verkligen allvar, och Paulus menar allvar – och jag vill vädja till dig att ta varning och höra vad den här texten vill säga.

Jag delar upp predikan i tre punkter. Den första punkten kallar jag ”den kristnes brottning”, den andra punkten är större delen av predikan och den kallar jag ”den kristnes motståndare”

och sedan ska vi ägna några få minuter åt den tredje punkten som handlar om vad det här betyder för oss. Så två huvudsakliga punkter, ”den kristnes brottning” och ”den kristnes motståndare” varav den andra är klart längst.

## I. DEN KRISTNES BROTTNING

Den tolfte versen säger alltså,

Efesierbrevet 6:12 (SFB-15)

”Vi kämpar inte mot kött och blod, utan mot furstarna, mot makterna, mot världshärskarna här i mörkret och mot ondskans andemakter i himlarymderna.

Ordet som är översatt till ”kämpar” betyder mer bokstavligt ”att brottas”. Det är alltså bilden av att i en strid mellan två arméer har två soldater vänt sig mot varandra på slagfältet och gått in i en brottningsmatch som kommer att sluta med att den ena lever och den andra dör. De tar i med all sin kraft för att övervinna den andre. Dessutom är det en så intim kamp det bara kan bli. Du försöker bokstavligt talat få dina fingrar runt den andres hals. Det är alltså inte fråga om ett krig där du sitter i ett kontrollrum och tittar på en skärm och styr en drönare som släpper en bomb hundratals mil bort. Det är en strid som är intim, personlig och så utmattande att man skakar efteråt.

### 1. Kampen gäller alla kristna

Här finns det flera lärdomar. Den första är att du kan inte hålla djävulen på avstånd. Han kommer att komma nära och attackera dig med all sin kraft. Det kommer att beröra dig. Han kommer att kasta dig till marken och göra dig illa.

En annan lärdom är att det är en brottning som gäller alla kristna. En av Satans strategier är att när du fallit i synd som kristen så försöker han övertyga dig om att du är ensam om det här. Att alla dina kristna vänner är mycket starkare än du och inte alls har sådana problem som du har. Men sanningen är den att alla kristna brottas i en desperat kamp mot djävulen i hans många försök att föra oss in i synd. Jag skulle till och med påstå utifrån den här texten att om du kallar dig kristen och ditt liv inte karaktäriseras av en ständig kamp mot synden så är det ett mycket starkt skäl att fundera på vad din kristna tro egentligen handlar om.

Låt oss därför dels inte gå på Satans lögn om att du är ensam med din svaghet. Han vill föra dig in i förtvivlan och handlingsförlamning. Alla sant kristna kämpar med allt de har. Alla faller i synd. Det som tydligast karaktäriserar det kristna livet är just att det är en kamp. Du reser dig och kämpar emot. Om du lever ditt liv utan kamp är det för att Satan har dig precis där han vill.

Och låt oss ta vara på den resurs vi har i varandra. Satan vill söndra och härska. Han vill ha dig i en kamp en mot en. Men något som var kännetecknande för de romerska arméernas krigsföring var hur de kämpade som en enhet. Det var därför de var så framgångsrika. De ställde upp med sina stora sköldar sida vid sida och de rörde sig med gemensamma rörelser mot sin fiende och hade väl utarbetade strategier för hur frontlinjen hela tiden byttes ut så att de kunde strida med gemensamma krafter. Det är en kraftfull bild av hur vi som församling hjälper varandra i kampen mot synden. Det är något av det viktigaste vi kan göra för varandra, så låt oss verkligen ta vara på det.

## 2. Inte mot kött och blod

Texten går vidare och säger att vi inte kämpar mot kött och blod. Det innebär att vår fiende har en andlig natur, vilket i sin tur innebär att vi måste kämpa med urskillning. Därför att djävulens attacker mot kristna ofta kommer genom andra människor. Poängen är då förstås att det inte ytterst sett är dessa människor vi kämpar mot utan mot Satan och hans avkomma. Det är alltså en komplicerad motståndare, där mänsklig vrede och Satans vrede är sammanvävd.

Ibland är kampen till och med mot andra kristna som tillfälligt blivit förvirrade och förledda av djävulen. Han sår splittring mellan kristna som heta kol som han blåser på. Det är en fruktansvärd och en förödande strategi där Satan har vunnit stora segrar. Det är därför Paulus säger i de första verserna i det fjärde kapitlet i Efesierbrevet att vi ska göra *allt vi kan* för att bevara enheten. Det är en andlig kamp mot Satan. Låt oss därför vaka på alla de minsta tendenser till splittring och misstänksamhet som uppstår i församlingen. Vi är syndare och när vi lever tillsammans kommer vi att sära varandra och det kommer att uppstå konflikter. Frågan är hur vi hanterar dessa situationer – kommer vi att gå djävulens ärende och försöka underminera varandra och samla sympati för just min position mot min broder eller kommer vi att gå Guds ärende där vi talar sanning med varandra i kärlek, där vi tar ansvar för vår synd och förlåter varandra som Kristus förlåtit oss?

Ibland kommer kampen till oss genom människor som inte är kristna. Det kan handla om personer som påstår sig vara kristna men som undervisar heretiska läror, eller helt enkelt människor som är sända av Satan för att orsaka så mycket skada de kan på olika områden. I Jobs bok står det om sabeerna (Job 1:15) som plundrade Jobs egendom och dödade hans folk. Dessa hade förstås sin egen agenda och sin egen vilja – de kanske hade gått och fantiserat om detta i flera år – men texten låter oss förstå att de var sända av Satan. Poängen är alltså att även om vi finner oss i kamp mot andra människor så måste vi se att de går Satans ärende och därför rikta vår vrede mot honom.

Så, det var om brottningen. Det är en brottning som gäller alla kristna och den är inte ytterst sett mot människor utan mot andliga varelser i Satans armé.

## II. DEN KRISTNES MOTSTÅNDARE

Då går vi till nästa punkt som handlar om den kristnes motståndare. Vi tittar på texten igen.

Efesierbrevet 6:12 (SFB-15)

«Vi kämpar inte mot kött och blod, utan mot furstarna, mot makterna, mot världshärskarna här i mörkret och mot ondskans andemakter i himlarymderna.

Här säger Paulus alltså *vad* vi kämpar mot, i positiv mening. Han räknar upp fyra kategorier och det främsta syftet är nog att visa hur formidabel och mäktig vår fiende är. Men det är inte allt han gör, han ger fyra bestämmningar som låter oss förstå mer av dessa mörka makter som vill föra oss in i synd och förtvivlan.

Många har läst den här texten och skrivit böcker där de försökt att ge en typ av auktoritetsordning mellan olika typer av demoner. Och det går inte att förneka att det finns en auktoritetsordning eftersom exempelvis Matteus 9:34 talar om de onda andarnas furste, men utifrån den här texten och de här begreppen blir det ren spekulering att säga något mer

än så. Därför verkar det klokast att tala om demonerna som om djävulen kollektivt. Det är alltså djävulen och hans armé som i sin natur är densamma.

Paulus ger alltså som sagt fyra kategorier. Först beskriver han Satans *funktion som härskare* i den här världen. Sedan beskriver han Satan genom hans *makt*. Därefter beskriver han Satan utifrån *platsen för hans rike* och till sist beskriver han Satan *till sin natur*.

## 1. Mot furstarna - Satan som härskare

För det första: Paulus säger att vi kämpar mot *furstarna*. Satan är en furste, en sorts kung. En kung har sin tron och Satan har sin, nämligen i människors hjärtan. En kung har undersåtar som ger sin tribut, Uppenbarelseboken 8:4 säger att världens människor tillber djävulen. Han kallas inte bara för furste, utan jämförs till och med en gud. I Andra Krönikeboken 11:15 står det om hur kung Jerobeam drev bort Herrens präster och anställde åt sig andra präster för de onda andarna. Dessutom kallas han för den här världens gud i Andra Korinthierbrevet 4:4.

En kung stiftar lagar för sina undersåtar. Satan binder syndare med gärningsläror, olika system människan måste arbeta sig igenom för att förtjäna sin frälsning. Men de leder bara till förtvivlan och fördömelse. Så även om han är den värsta av furstar är han likväl en furste. Och det är honom vi kämpar mot.

## 2. Mot makterna - Satans makt

Det andra Paulus säger är att vi kämpar mot *makterna*. Det är ett ord som ger kraft åt det första. En furste som inte har någon kraft är en kraftlös furste som ingen behöver frukta. Men Paulus när Paulus beskriver honom är hans makt en av de egenskaper han nämner.

Det går att tala om hans makt på flera sätt.

### A. Hans natur

Dels kan vi tala om hans makt när vi tittar på hans natur, vad han är. Han är en ängel. Psalm 103:20 talar om Herrens änglar som mäktiga hjältar. Änglarna är det högsta av Guds skapelse. Människan skapades mindre än änglarna. Änglarna överträffar människan med sin makt. Änglarna har en annan natur än människan. Människan är sammansatt i kropp och själ, där både kropp och själ är sargad och försvagad genom syndafallet. Vi blir fysiskt utmattade. Vi behöver sova och äta och om våra grundläggande behov inte tillfredsställs blir vi inte bara svaga utan också förvirrade och själsligt sårbara. Dessutom bär vi på själsliga sår som fördunklar vårt omdöme och leder oss till felbedömningar och ytterligare förvirring.

Även om djävulen också förlorade sitt lyckliga tillstånd när han föll så förlorade han inte sina naturliga förmågor. Han är fortfarande en ängel och besitter en ängels kraft. Han blir inte uttrötad. Han behöver inte sova. Han åldras inte. Han glömmer inte.

### B. Deras antal

Dels kan vi tala om Satans makt genom att tala om de fallna änglarnas antal. Även om en ängel är en skapad varelse som är begränsad i att han bara kan vara på en plats i taget så har Satan en tillräckligt stor armé för att belägra hela jorden. Det finns ingen människa som är fredad från Satans attacker.

### *C. Deras makt i världen*

Dels kan vi tala om Satans makt genom att se vad han kan åstadkomma i världen.

#### Över naturen

Om vi tittar i första kapitlet av Jobs bok så ser vi att Satan får tillåtelse av Gud att ställa till med naturkatastrofer, eld och storm så att Jobs barn begravdes i ruinerna av sitt hus.

#### Över kroppen

Dessutom ser vi i det andra kapitlet av Jobs bok att han orsakar bölder på kroppen och fysiska sjukdomar, för att inte tala om de olika personerna vi läser om i evangelierna som är besatta av demoner och beter sig som om de vore psykiskt sjuka.

#### Över förståndet

Men de fysiska skador Satan orsakar syftar förstås till att föra vårt förstånd in i mörker. Därför att ingen rationell varelse går in i synd med öppna ögon. Om du klart och tydligt ser den eld som kommer att plåga dig för evigt så kommer du att göra allt du kan för att undvika den. Satan måste föra dig in i mörker så att ditt förstånd fördunklas. Och här är han sannerligen en mäktig fiende. Hans intellektuella kraft går inte att jämföra med vårt bristfälliga förstånd.

Men det stannar inte där. Han tycks verka på samma sätt i olydnadens barn som den helige Ande verkar i Guds barn (Ef 2:2). Hans villfarelser är kraftiga, enligt 2 Thess 2:11. Den helige Ande ger ljus. Satan förblindar de otroendes sinnen så att de inte ser ljuset från evangeliet. Den helige Ande uppfyller de kristna (Ef 4:18). Petrus frågar Ananias varför Satan har uppfyllt hans hjärta (Apg 5:3). Den helige Ande ger den helige Andes frukter av kunskap och rättfärdighet. Satan fyller oss med avund och orättfärdighet. Den helige Ande fyller oss med tröst. Satan fyller de onda med fruktan.

Även om den som är kristen inte är den som är mest utsatt av hans makt så är vi dem som är mest föremål för hans vrede. Den som tillhör hans rike har han redan foten på, men han vredgas och brottas mot den kristne, så långt Gud tillåter honom. Och då är han långt starkare på alla sätt.

### **3. Världshärskarna i mörkret - platsen för Satans rike**

Den tredje bestämningen av vår motståndare är *världshärskarna i mörkret*. Paulus beskriver alltså Satan utifrån platsen för hans rike, nämligen i mörkret. Och det kan låta skräckinjagande, men jag skulle säga att det är en uppmuntrande tanke eftersom den innebär tre tydliga begränsningar. Han är inte herre över allt – han är världshärskaren i mörkret.

#### *1. Begränsat i tid*

Det betyder, för det första, att hans rike är begränsat i tid. Det finns en gräns för både den världen och för mörkret. Det är en tid just nu. Men sett ur ett evighetsperspektiv så är den tiden en försumbar parentes. Just nu finns en lögnare och en bedragare som utger sig för att vara kung och gör allt han kan för att skrämja och förleda, men när Kristus kommer tillbaka vid den här världens slut kommer hans krona att tas ifrån honom och han kommer att kastas i sjön av eld för att aldrig mer plåga någon av Guds heliga. Han kommer inte ens att regera över olydnadens barn, nej, han kommer, precis som dem, att vara underställd Guds vrede.

## 2. Begränsat i rum

För det andra är hans rike begränsat i rum. Texten kallar honom för världshärskare, vilket innebär att allt bortom denna värld är utanför hans territorium. Han har ingenting att säga till om i den himmelska världen. Han är exkommunicerad från Guds närhet. Där de kristna har sitt arv, där har Satan ingen makt. Där finns Kristus, den Älskade. Där finns dina kristna bröder och systrar, men ingen fruktan. Under vår tid här kan han störa oss, men han kan inte komma inför Fadern och sudda ut ditt namn ur livets bok som tillhör Lammet. Han kan såra dig, men han kan inte ta din tro ifrån dig. Han kan förvirra dig och stjäla din glädje och din tröst för en tid, men han kan inte ta bort tröstens källa för han har inte tillräde dit. Din arvedel är i himlen, där varken rost eller mal förstör eller där tjuven kan stjäla. Hans rike är begränsat.

## 3. Begränsat i dess undersåtar

Dessutom är det begränsat i vem som tillhör det. Han härskar över dem som är i mörker. I Efesierbrevet 5:11 talar Paulus om ”mörkrets ofruktbara gärningar”, det vill säga de gärningar som karakteriserar mörkrets rike.

Det innebär att även om den kristne faller i synd så tillhör han inte Satans rike. Kolosserbrevet 1:13 säger att Gud har frälst oss från mörkrets välde och fört oss in i sin älskade Sons rike. Skillnaden kunde inte vara större! Han har fört oss från mörker till ljus. Varje person som lever i ett tillstånd av synd, utan verklig förtröstan på Jesus Kristus som sin rättfärdighet, tillhör mörkrets rike. Men den som av hjärtat förtröstar på Kristus flyttas över, från ett medborgarskap till ett annat. Då kan Satan störa oss och attackera oss på många olika sätt, men han kan inte härska över oss. För hans rike är begränsat.

## 4. Ondskans andemakter - dess onda natur

Då kommer vi till den fjärde beskrivningen av Satan. Paulus talar om *ondskans andemakter*, vilket är en beskrivning av hans natur. Vi har redan varit inne på det en del så jag ska inte upprepa mig. Men vi kan se två saker, dels att Satans och hans fallna änglar är andar och att de är onda.

### 1. De är andar

Att de är andar betyder att de inte är uppbyggda av materia på ett sådant sätt som vi människor är. Samtidigt är de annorlunda mot Gud i och med att de är skapade och därmed begränsade. Men de är överlägsna oss i sin intellektuella förmåga. De är osynliga och deras attacker är därför svåra att identifiera. De åldras inte och dör inte, och inte heller trötts de utan kan fortsätta att arbeta med full styrka.

### 2. De är onda

Sedan säger texten att de är *onda*. Det var dessa andar som uppfann synden. Den allra första synd som begicks var när dessa andar gjorde uppror mot Gud. Satan kallas ”lögnens fader”, det vill säga, han är den som skapade lögnen. Det står i Första Moseboken 4:1 om Jubal som blev fader för alla de som spelar harpa och flöjt. Vissa säger att det var Jubal som uppfann musiken i denna värld. Men här har vi alltså lögnens fader. Vad som gör saken ännu värre är att Satan syndade utan att någon frestade honom.

Nu står det i Romarbrevet 1:30 om människornas kreativitet i ondska, de tänker ut allt ont. Det visar vilket släktskap det finns i ondskan. Och det i sin tur borde stämma till eftertanke i

hur vi påverkar andra. Att leda någon annan till synd är att gå djävulens ärende och göra djävulens verk. Det är något vi bör ta på högsta allvar.

Där har vi kommit igenom den fyrfaldiga beskrivningen av den kristnes motståndare: han är en härskare, han är stor i makt, han är ande till sin natur och ond, men hans rike är begränsat.

### III. VAD BETYDER DET FÖR OSS?

Till sist, vad betyder allt detta för oss? Jag vill nämna tre saker.

#### 1. Krossar vår stolthet

För det första: när vi ser Satans stora makt krossar det all vår stolthet. Kanske är du här idag som tänker att du ändå har rätt bra koll på det mesta i livet. Du är välbalanserad. Kanske till och med fysiskt stark. Du kanske är här som berömmar dig av din klokhet eller din vänlighet eller någon annan av dina intellektuella eller känslomässiga kvalitéer.

Men när du ser hans makt ser du också att han kan göra den klokaste av människor till en dåre. Han kan få den smartaste av oss att tänka att det som är ont är gott och det som är gott är ont. Vi kan se varje dag hur han tar några av de vassaste hjärnor vi har i vårt samhälle och får dem att omfamna synden utan en tanke på vad som händer därpå.

Vad du än tror att du har i dig själv så har han mer. Därför borde vi darra inför vad det än är vi berömmar oss av, om det inte är av Gud. Och allt det goda vi har, all vår kraft och kapacitet, skulle vi använda till Guds ära och inte till vår egen.

#### 2. Hjälper oss att inte underskatta striden

För det andra: när vi ser Satans stora makt visar det vilken dårskap det är av oss att tro att det kristna livet är något enkelt. Det kristna livet är en kamp mot en överväldigande motståndare, vilket inte bara ödmjukar oss utan tvingar oss att kasta oss på Gud och hämta kraft i hans väldiga kraft. Han har visat oss hur vi ska strida för att segra och han har visat oss varifrån vår kraft kommer. Han har inte satt oss inför en övermäktig motståndare och lämnat oss där som mat åt Satans kanoner. Nej, det finns hopp. Men åsynen av Satans makt hjälper oss att inte underskatta striden och luras att tro att vi klarar det själva.

#### 3. Ger förtröstan på Gud

För det tredje: när vi ser Satans stora makt hjälper det oss att förtrösta på Gud. Satan är mäktig, långt mäktigare än oss. Men den Gud vi tillhör är ojämförlig och oinskränkt i sin makt och ära. Inför striden må vi darra inför Satans makt, men i Kristus har vi kraft att trampa honom under våra fötter. Varför?

För att hans makt är en delegerad makt. Han kan bara göra det Gud tillåter honom att göra. Han må vråla och vredgas, men han kan inte röra sig över de gränser Gud sätter upp. Det innebär, att för dig som är kristen, för dig som har fått ett nytt hjärta och en ny natur så kommer Satans attacker inte att kunna skada dig utan bara verka för ditt bästa. Hör vad Guds ord säger,

Jesaja 54:16-17 (SFB-15)

<sup>16</sup>Se, jag skapar smeden, som blåser upp kolelden och formar ett vapen genom sitt arbete.

Jag skapar också fördärvaren till att förstöra.  
"Inget vapen som smids mot dig ska ha framgång,  
och varje tunga som angriper dig ska du i domen döma skyldig.  
Detta är Herrens tjänares arvedel,  
och deras rättfärdighet kommer från mig, säger Herren.

Han kan inte göra vad han vill med dig och därför spelar det ingen roll hur stor hans makt är. Han må vilja krossa dig och föra dig in i förtvivlan, men han är begränsad av Guds syfte och rådslut. Han visste att Kristus skulle födas som människa och han gjorde allt han kunde för att förhindra det, men precis varje detalj gick som Gud hade bestämt.

Det betyder inte att hans attacker är verkningslösa. Om Gud låter honom kan han stjäla din glädje och störa din frid för en tid, men han är som en hund som är kopplad och hans herres ögon är på honom. Det innebär att när vi begrundar Satans stora makt och hur begränsad den är mot oss som tillhör Kristus så är det något som väcker vår förundran inför Guds godhet och omsorg.

William Gurnall kallar Satans makt för "ministerial power" (s147), en makt till tjänst för de heliga. Det spelar ingen roll vad Satan själv har för syften eftersom han bara kan göra det som Gud låter honom göra. Satan är en tjänare till den som tillhör Kristus. Det enda han kan göra kommer att tjäna till vårt bästa. Han kommer att göra oss illa, men i Guds omsorg och vishet kommer all denna smärta att tjäna till vårt bästa.

## AVSLUTNING

Därför, älskade vänner, "ta på er hela Guds vapenrustning så att ni kan stå emot på den onda dagen och stå upprätt när ni fullgjort allt" (Ef 6:13). Jag har försökt förmedla två tankar som båda är sanna: dels att det är en verklig kamp mot en överväldigande motståndare, en kamp som är på liv och död. Samtidigt är segern redan vunnit för den som tillhör Kristus, så Satan kan inte skada dig. Båda dessa är sanna. Guds vapenrustning är Kristus – det är olika aspekter av den frälsning som Kristus vunnit åt sin församling. Om dessa är en verklighet för dig så kommer du att vinna striden. Men om du inte har tillgång till den andliga vapenrustningen så kommer du att gå evigt förlorad. Låt oss därför, än en gång, fly till Kristus med allt vi är och allt vi har.